

Správa o výsledku kontroly „Realizácie Operačného programu cezhraničnej spolupráce Poľska a Slovenskej republiky v rokoch 2007 – 2013“ vo Vihorlatskej hviezdárni v Humennom

Kontrola bola vykonaná v súlade s Plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť prípravu na čerpanie a čerpanie prostriedkov z EÚ v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Poľskej republiky a Slovenskej republiky (ďalej len „Program“) v novom programovom období.

Predmetom kontroly bolo preveriť postavenie, zodpovednosť a organizáciu kontrolovaného subjektu v rámci implementácie Programu, charakteristiku projektu a realizáciu projektu, vrátane uzatvorených zmlúv, vecného plnenia projektu, splnenia cieľov, financovania projektu a účinnosti riadiaceho a kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná vo Vihorlatskej hviezdárni v Humennom, (ďalej len „Vihorlatská hviezdáreň“) za kontrolované obdobie 2007 – 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Postavenie a pôsobnosť kontrolovaného subjektu

Vihorlatská hviezdáreň bola v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 (ďalej len „Program cezhraničnej spolupráce“), prioritnej osi II. Sociálny a ekonomický rozvoj, oblasť podpory 2.1 Rozvoj cezhraničnej spolupráce v oblasti turizmu a úvodnej výzvy Programu na predkladanie projektov oprávneným žiadateľom o podporu na spolufinancovanie projektu z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“). Na základe uvedenej výzvy ako Vedúci partner (ďalej len „VP“) predložila žiadosť o finančný príspevok na projekt Karpatské nebo – Rozvoj produktov cestovného ruchu založených na astronómii v regióne poľsko-slovenského pohraničia (ďalej len „projekt“), ktorá bola odoslaná na Spoločný technický sekretariát v Krakowe (ďalej len „STS“) dňa 03.11.2008.

2. Charakteristika a popis projektu

Cieľom projektu je zvýšenie úrovne konkurencieschopnosti regiónu cez rozvoj lokálnej infraštruktúry, zlepšenie kvality ponuky cestovného ruchu a zlepšenie dostupnosti a kvality vzdelávania pre obyvateľov a turistov navštevujúcich región. Projekt je zameraný na podporu budovania a modernizáciu turistickej infraštruktúry spojenej s astronómiou ako aj posilnenie turistických, edukačných a rekreačných funkcií prihraničného regiónu, služieb a podnikania a zároveň výmenu skúseností a vedomostí v týchto oblastiach.

Projekt bol v súlade s úvodnou výzvou na predkladanie projektov a so základnými ukazovateľmi, cieľmi a oprávnenými aktivitami, stanovenými v Programe cezhraničnej spolupráce. Splňal kritéria cezhraničnej spolupráce medzi projektovými partnermi. Bol schválený Monitorovacím výborom na základe rozhodnutia č. 1 zo dňa 19.03.2009.

3. Realizácia projektu

Ministerstvo regionálneho rozvoja Poľska ako Riadiaci orgán (ďalej len „RO“) a Vihorlatská hvezdáreň ako VP uzatvorili 06.08.2009 Zmluvu o poskytnutí finančného príspevku (ďalej len „Zmluvu o poskytnutí FP“) na realizáciu projektu, tzn. 140 dní odo dňa schválenia žiadosti Monitorovacím výborom, čo spôsobovalo problémy pri realizácii schváleného projektu. Projekt má byť realizovaný v čase od 01.09.2009 do 31.05.2012.

V priebehu realizácie projektu nepresiahli zmeny finančnej realizácie projektu u VP a Projektových partnerov hodnotu 20% oprávnených nákladov uvedených v Žiadosti o FP v danej rozpočtovej kategórii alebo prah 20% cieľovej hodnoty ukazovateľov uvedených v žiadosti o poskytnutie finančného príspevku. Z uvedeného dôvodu schvaľoval zmeny VP, ktorý si následne splnil povinnosť oznámiť zmeny RO.

VP v súlade s Programovým manuálom a Zmluvou o poskytnutí FP uzatvoril s projektovými partnermi dňa 17.09.2009 Partnerskú zmluvu v rámci Programu na realizáciu projektu (ďalej len „Partnerská zmluva“).

V čase kontroly NKÚ SR nebola podpísaná s Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR zmluva na spolufinancovanie projektu zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom uvedená skutočnosť komplikovala finančnú situáciu VP.

VP v zmysle Zmluvy o poskytnutí FP zodpovedal pred RO za implementáciu celého projektu a za všetky aktivity partnerov projektu, pričom podľa Partnerskej zmluvy mal zabezpečiť začatie realizácie projektu a implementáciu všetkých aktivít podľa zoznamu aktivít a časového harmonogramu projektu. V prípade potreby mal prijať opatrenia za účelom aktualizácie aktivít a časového harmonogramu.

Vihorlatská hvezdáreň ako VP vypracovala v zmysle Programového manuálu a Partnerskej zmluvy do začatia kontroly tri čiastkové správy o postupe realizácie projektu a dve správy o postupe realizácie projektu, pričom správa o postupe realizácie projektu za obdobie od 01.10.2009 do 06.11.2009 bola vypracovaná dňa 04.02.2010, tzn. 90 kalendárnych dní po skončení monitorovacieho obdobia.

Uvedený postup nebol v súlade s Programovým manuálom a Príručkou pre prijímateľa, podľa ktorých zodpovedá za spracovanie a predloženie súhrnnej monitorovacej správy VP, ktorý ju spracováva a predkladá do 80 kalendárnych dní od skončenia monitorovaného obdobia na STS. VP tak nekonal v súlade so Zmluvou o poskytnutí FP, podľa ktorého bol povinný okrem iného dodržiavať právne predpisy Európskej komisie, národné predpisy a príslušné národné pokyny.

Počas realizácie projektu došlo k oneskoreniu plnenia jednotlivých aktivít v porovnaní s časovým harmonogramom, z dôvodu oneskorenia uzavretia Zmluvy o poskytnutí FP oproti pôvodnému plánu.

VP zabezpečil informovanosť verejnosti o aktivitách projektu prostredníctvom informačných tabúl, v regionálnej tlači, prostredníctvom internetovej stránky projektu a pod.

Vihorlatská hvezdáreň v súlade so Zmluvou o poskytnutí FP monitorovala a vyhodnocovala dosiahnuté ukazovatele výstupu v správe o postupe realizácie projektu a v čiastkových správach.

Plnenie hodnotiacich ukazovateľov odrážalo stav vo vecnom plnení realizácie projektu. Podľa čiastkovej správy o postupe realizácie projektu k 05.02.2010 boli ukazovatele plnené v rámci I. etapy na 16,67 %, II. etapy na 16,67 % a V. etapy na 66,67 %. V ostatných etapách nedošlo k plneniu ukazovateľov.

Spolufinancovanie projektu z prostriedkov ERDF a zo ŠR SR malo byť formou refundácie oprávnených nákladov projektu na základe certifikovaných výdavkov, pričom podľa Zmluvy o poskytnutí FP boli stanovené oprávnené náklady projektu nasledovne:

Partneri	ERDF v €	Národné spolufinan- covanie v €	Celkové financovanie v €	Miera spolufinancovania z ERDF v %	20%-né pravidlo ERDF
Vedúci partner	505 622,50	89 227,50	594 850,00	85,00	0,00
4 slovenskí partneri spolu	193 162,49	39 637,51	232 800,00	83,00	0,00
4 poľskí partneri spolu	356 040,69	62 830,71	418 871,40	85,00	0,00
Spolu	1 054 825,68	191 695,72	1 246 521,40	84,62	0,00

Za obdobie od 01.09.2009 do 06.11.2009 boli nárokované oprávnené náklady za všetkých partnerov za projekt celkom v sume 31 781,29 €, čo predstavovalo 2,55 % z celkových nákladov na projekt.

Ku dňu zahájenia kontroly NKÚ SR (21.04.2010) boli čerpané finančné prostriedky z ERDF v sume 11 060,78 €, tzn. 1,05 % z plánovaných oprávnených nákladov, podliehajúcich spolufinancovaniu z ERDF za projekt celkom.

Preverením oprávnenosti nárokovovaných výdavkov VP kontrolou NKÚ SR neboli zistené rozdiely s overenými výdavkami 1. stupňovou kontrolou.

Vihorlatská hviezdáreň v jednom prípade neúčtovala o nákladoch v hodnote 74,40 € v období, s ktorým časovo a vecne súviseli, čo nebolo v súlade s Opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „Opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Kontrolovaný subjekt v prípade faktúry v sume 144,00 € za ubytovanie 12 účastníkov 1. pracovného stretnutia v dňoch 10.-11.09.2009 nepostupoval v súlade s Príručkou oprávnenosti výdavkov pre slovenských partnerov v rámci projektov spolufinancovaných z Programu (ďalej len „Príručka oprávnenosti výdavkov“), podľa ktorej v rámci zabezpečenia preukázateľnosti oprávnených výdavkov mala byť doložená faktúra za ubytovanie s menným zoznamom ubytovaných hostí vrátane ich podpisov, s rozpisom dní

a rozpisom služieb, ktoré sú zahrnuté v cene a zdôvodnenie ubytovania. K predmetnej faktúre bola doložená objednávka pre 10 osôb a prezenčná listina, na ktorej bolo podpísaných 16 účastníkov pracovného stretnutia.

V rámci kontroly postupov pri verejnom obstarávaní zákaziek v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neboli zistené nedostatky.

Zmluva o poskytovaní služieb, ktorá bola uzatvorená s úspešným uchádzačom, obsahovala odkazy na zrušené všeobecne záväzné právne predpisy.

Vihorlatská hvezdáreň mala v kontrolovanom období stanovené postupy na vykonávanie vnútornej kontroly, ktoré boli upravené vo vnútornej smernici.

V prípadoch nárokových výdavkov, súvisiacich s realizáciou projektu z vlastných zdrojov, bola vykonaná predbežná finančná kontrola.

Objem finančných operácií vzhľadom na nízku rozpracovanosť projektu v priebehu kontroly neumožnil zhodnotiť spoľahlivosť riadiaceho a kontrolného systému, ktorý bol vytvorený.

Zhrnutie

- vecná a finančná realizácia projektu ku dňu zahájenia kontroly vykazovala nízky stupeň rozpracovania. Keďže zmeny finančnej realizácie projektu u VP a Projektových partnerov nepresiahli hodnotu 20% oprávnených nákladov uvedených v Žiadosti o FP v danej rozpočtovej kategórii alebo prah 20% cieľovej hodnoty ukazovateľov uvedených v žiadosti o poskytnutie finančného príspevku, z uvedeného dôvodu schvaľoval zmeny VP, ktorý si následne splnil povinnosť oznámiť zmeny RO,
- kontrolovaný subjekt nevypracoval v jednom prípade súhrnnú správu o postupe realizácie projektu v stanovenom termíne, čím nepostupoval v súlade s Programovým manuálom, Príručkou pre prijímateľa a Zmluvou o poskytnutí FP,
- kontrolovaný subjekt v jednom prípade časovo nerozlíšil náklady, súvisiace s realizáciou projektu, čím nekonal v súlade s Opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31 a § 3 ods. 1 a 2 a § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve,
- overením preukázateľnosti oprávnených výdavkov bolo zistené, že v jednom prípade k faktúre za ubytovanie účastníkov pracovného stretnutia nebol doložený presný zoznam ubytovaných s ich podpismi vrátane zdôvodnenia ubytovania, čím VP nepostupoval v súlade s Príručkou oprávnenosti výdavkov,
- uzatvorená zmluva na poskytovanie služieb s úspešným uchádzačom na základe postupov obstarávania formou podprahovej zákazky obsahovala odkazy na zrušené všeobecne záväzné právne predpisy,
- kontrolovaný subjekt má vytvorený riadiaci a kontrolný systém.